

«مردی به نام اوه»، اثر فردیک بکمن با ترجمه فرناز تیمورافز در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در بخش شعر کتاب «اسکارلت دهه ۶۰»، اثر سجاد افشاریان، «سیب هوس»، اثر امید صباغ‌نو، مجموعه شعرهای «دلهره مدام گریختن»، اثر سایبر هاکا، «گریه‌های امپراتور»، اثر فاضل نظری و «اسمش همین است»، اثر علیرضا آذر در رتبه‌های بعدی قرار دارد. البته در این چند روز هم باید کتاب «اکنون» فاضل نظری را هم به این آمار اضافه کنیم، کتابی که کمتر از یک هفته است که به بازار آمده اما تا به حال چهار چاپ از آن منتشر شده است.

پرفروش‌ترین کتاب‌های ترجمه در حوزه رمان و داستان در سال ۹۷		
کتاب	نویسنده	ناشر
ملت عشق	الیاف شکاف	ققنوس
جزء از کل	استیو تولتز	چشمه
من پیش از تو	جوجو مویز	آموت
من پس از تو	جوجو مویز	آموت
مردی به نام اوه	فردیک یکمن	نون

۹ گزارش

همین سال به‌جرم مفاسد اقتصادی بازداشت‌شدو ارتباط تخلفات مالی او با پروژه‌های سینمایی به‌طور رسمی از طرف دادستانی اعلام شد. در اواخر سالال خبر بازداشت و برگزاری دادگاه افراد دیگری مثل حسین هدایتی و محمدهادی رضوی هم در ارتباط با پرونده‌ای که امای ذیل آن بازداشت شده بود، در خروجی رسانه‌ها قرار گرفت. هدایتی بیشتر در فوتبال سرمایه‌گذاری کرده بود اما در سینما هم فعالیت‌هایی داشت و محمدهادی رضوی، داماد محمد شریعتمداری؛ وزیر پیشین صنعت و وزیر فعلی هم به‌عنوان شریک محمد امامی در سری اول پروژه شهرزاد مشارکت داشت. علنی شدن تخلفات مالی سرسام‌آوری که با پوشش فعالیت‌های فرهنگی و سینمایی صورت گرفته بودند، تنها تمایز سال ۹۷ با سال‌های پیش از خودش بود. این اتفاقات باعث شد مردم و رسانه‌ها نسبت به منابع مالی تولیدات سینمایی، حساسیت فوق العاده‌ای پیدا کنند و موج پرسشگران‌های علیه سلبریتی‌ها به راه بفتد. سالال ۱۳۹۷ با صعود چند برابری قیمت دلار و طلا و بسیاری از کالاهای اساسی همراه بود. اگر در چنین سالی تعداد مخاطبان سینما بالا رفته باشد، نشان دهنده این است که فاطبه مخاطبان سینما از یک طبقه اقتصادی به‌خصوص هستند. صعود آسانسوری قیمت ارز در سال ۱۳۹۷ باعث شد که هزینه فیلمسازی هم در ایران بالاتر برود. در حال حاضر کف هزینه‌ها برای تولید یک فیلم سینمایی در ایران، بدون استفاده از حتی یک چهره و ستاره، حدود دو میلیارد تومان است و این فیلم برای آنکه صرفاً هزینه‌های تولیدش را در گیشه بازگرداند، باید سه برابر؛ یعنی چیزی در حدود ۶ میلیارد تومان فروش گیشه‌ای داشته باشد؛ در حالی که فیلم بدون ستاره ۶ میلیارد نخواهد فروخت و اگر هم چنین فیلمی نهایتاً بتواند در این حد فروشد، هیچ سرمایه‌گذاری حاضر نیست پولش را مدت‌ها در یک پروژه پرریسک سینمایی بخواهاند تا صرفاً اصل پولش بدون زیالی سود برگردد. چنین مساله‌ای سرمایه‌گذاری خصوصی در سینما را کاملاً به لحاظ منطق اقتصادی زیر سوال می‌برد و از این به بعد تمام فیلم‌هایی که با ادعای تولید در بخش خصوصی اکران بشوند، مورد پرسش‌هایی جدی و حتی بدبینانه درخصوص منابع مالی‌شان قرار خواهند گرفت که این مساله از عمده‌ترین اتفاقاتی است که سال ۹۷ برای سینمای ایران رخ داد و این بازه زمانی را نقطه عطفی در بررسی‌های تاریخی سینمای ایران قرار داد. سالال ۹۷ با جشنواره فجر سی وهفتم به روزهای آخرش نزدیک شد؛ جشنواره‌ای که بخش «نگاه نو»، مخصوص فیلم‌های اول، مجدداً به آن باز گشته بود؛ اما باز هم نتوانست پدیده‌ای به سینمای ایران معرفی کند؛ هرچند نقاط قابل توجه و بعضاً روشنی مثل «جاندار» و «۲۳ نفر» در میان فیلم اولی‌ها به چشم می‌خورد و به لحاظ شاهکار هنری هم اتفاق خاصی در این جشنواره رخ نداد؛ هرچند فیلم‌های بحث‌انگیزی مثل «متری شش‌ونیم»، «جهان پهلوان تختی»، «رد خون» و «شی و که ماه کامل شده» در آن حضور داشتند. سینمای ایران سال ۹۷ را در حالی سپری کرد که جنجال‌ها و حواشی خبری راجع به توقیف فیلم‌ها کم‌کم خاصیت اولیه‌شان برای افزایش فروش آثار را از دست دادند و آخرین نمونه‌های پرفروش این فیلم‌ها در مقایسه با هم‌تایان دیگرشان در سال‌های قبل، توقیفات به نسبت کمتری کسب کردند.

نگاهی کوتاه به وضعیت کتاب در سال ۹۷

پیش‌به‌سوی سال سخت کتاب

ملزومات چاپ نشان‌دهنده اوضاع خوب و بسامانی در سال ۹۸ نخواهد بود.

کتاب‌های پرفروش سال ۹۷

با وجود همه سختی‌ها و فشار اقتصادی، باز هم هستند کسانی که کتاب را دوست دارند و به قول معروف خوره کتاب هستند و در هر شرایطی باشد باز هم کتاب می‌خرند و هدیه می‌دهند. ادبیات داستانی و شعر هم همیشه پرمخاطب هستند و علاقه‌مندان به این دو حوزه منتظرند تا کتاب جدید بیاید و برای خریدن آن به کتابفروشی‌ها می‌روند. کتاب پرفروش هم کم نداریم. در بخش کتاب‌های تالیفی بعد از «طریق بسمل شدن»، اثر محمود دولت‌آبادی، «رهش»، اثر رضا امیرخانی، «سلام بر ابراهیم» زندگینامه شهید ابراهیم هادی، «قهوه سرد آقای نویسنده»، نوشته روزبه معین، «سمفونی مردگان»، اثر عباس معروفی، «پاییز فصل آخر سال است»، اثر نسیم مرعشی، «چشم‌هایش»، اثر بزرگ علوی، «آخرین رویای فروغ»، اثر سیامک گلشیری، «مستوری» اثر صادق کریمیار، «انگار خودم نیستم»، اثر یاسمن خلیلی فرد، «بعد از ابر»، اثر بابک زمانی، «راه طولانی بود از عشق حرف زدیم»، اثر رسول یونان، «چراغ‌ها را من خاموش می‌کنم»، اثر زویا پیرزاد، «هرس»، اثر نسیم مرعشی، «ناتمامی»، اثر زهرا عیدی و «احتمالاً گمشده‌ام» اثر سارا سالار در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در بخش کتاب‌های خارجی، کتاب «ملت عشق» اثر الیف شافاک با ترجمه ارسلان فصیحی، «جزء از کل»، اثر استیو تولتز با ترجمه پیمان خاکسار، «من پیش از تو» نوشته جوجو مویز، «من پس از تو» نوشته جوجو مویز، «انسان خردمند»، دیگر اثر نیوال نوح هراری با ترجمه نیک گرگین، «هنر خوب زندگی کردن»، اثر رولف دوبلی با ترجمه عادل فردوسی‌پور و

پرفروش‌ترین کتاب شعر در سال ۹۷		
کتاب	شاعر	ناشر
اسکارلت دهه ۶۰	سجاد افشاریان	چشمه
سیب هوس	امید صباغ‌نو	نیماز
دلهره مدام گریختن	سایبر هاکا	چشمه
گریه‌های امپراتور	فاضل نظری	سوره مهر
اسمش همین است	علیرضا آذر	نیماز
اکنون	فاضل نظری	سوره مهر

پرفروش‌ترین کتاب‌های تالیفی در حوزه رمان و داستان در سال ۹۷		
کتاب	نویسنده	ناشر
طریق بسمل شدن	محمود دولت‌آبادی	چشمه
رهش	رضا امیرخانی	افق
سلام بر ابراهیم	گروه فرهنگی شهیدابراهیم هادی	شهیدابراهیم هادی
سمفونی مردگان	عباس معروفی	ققنوس
پاییز فصل آخر سال است	نسیم مرعشی	چشمه
چشم‌هایش	بزرگ علوی	نگاه
آخرین رویای فروغ	سیامک گلشیری	چشمه
مستوری	صادق کریمیار	کتابستان

نگاهی به وضعیت سینمای ایران در سال ۹۷

سال سرمایه‌های مشکوک سینما

پرفروش‌ترین فیلم‌های سینمای ایران در سال ۹۷		
فیلم‌ها	فروش به تومان	تعداد مخاطب
هزارپا	۳۸/۰۴۲/۳۲۴/۹۶۳	۴/۲۱۷/۷۰۲
مصادره	۱۵/۶۹۱/۵۵۳/۴۸۱	۱/۶۴۰/۹۶۶
لاتاری	۱۴/۸۰۲/۱۴۶/۵۲۷	۱/۸۱۶/۴۲۶
تگزاس	۱۴/۴۲۴/۷۹۸/۱۲۵	۱/۷۲۱/۷۵۲
به وقت شام	۱۳/۰۵۲/۳۷۶/۲۴۵	۱/۶۱۲/۴۱۵
مغزهای کوچک زنگ‌زده	۱۲/۷۶۶/۱۸۸/۳۹۳	۱/۳۰۷/۶۵۱
قانون مورفی	۹/۳۹۱/۷۸۳/۲۰۴	۱/۰۸۶/۶۵۲
لونه زنبور	۹/۱۴۵/۸۹۶/۱۳۹	۱/۰۵۰/۵۲۰
فیلشاه	۷/۹۰۶/۶۲۷/۶۹۳	۱/۱۹۵/۷۸۶
لس آنجلس – تهران	۷/۱۷۷/۷۸۰/۰۹۶	۷۶۸/۱۶۵

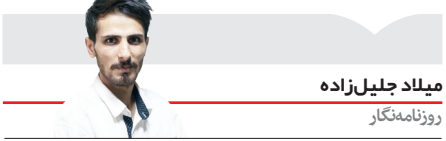
مسائل زیست طبیعی و اجتماعی مردم تقریباً سکوت کرده بود، هر چند در فضای مستند، وضع مقداری بهتر از فیلم‌های داستانی بود. شبکه نمایش خانگی اما از خود سینمای ایران هم فاصله دورتری با جامعه ایران داشت. سریال‌های شبکه نمایش خانگی اکثر اتصویری از لوکس‌ترین و تجملاتی‌ترین شیوه زندگی در ایران بودند و به همین دلیل، تقریباً تمام این مجموعه‌ها در سال ۹۷ با شکست تجاری مواجه شدند؛ هرچند تلاش می‌شد آمارسازی‌هایی صورت بگیرد که این شکست‌ها را کتمان کنند. جشنواره فجر سی‌وششم که آثار آن نمایی کلی از سینمای ایران در سال ۹۷ به دست می‌دادند، هم فاقد پدیده فیلمسازی بود، هم فاقد شاهکار هنری؛ هرچند در آن اتفاقات خاصی رخ داد که ورود بهرام توکلی به‌عنوان یک فیلمساز شاخص جریان روشنفکری به فیلمسازی

فیلم‌های کم‌دی نسبت به ژانرهای دیگر، تا حدود زیادی تعداد بالاتر این فیلم‌ها و توجه ویژه‌ای بود که سیاستگذاران فرهنگی و سالان دارها و خود اهالی سینما به این ژانر داشتند، نه صرفاً علاقه مخاطبان. از لحاظ محتوایی، سینمای داستانی ایران در سال ۱۳۹۷ به هیچ‌وجه ارتباط وثیقی با مسائل جاری در جامعه نداشت و این در حالی بود که عمده فیلم‌ها، حتی آنهایی که در ژانرهایی مثل کم‌دی و درام و... قرار داشتند، هم‌زمان «اجتماعی» را هم به‌عنوان‌شان اضافه کرده بودند. شاید دلیل اینکه در سال ۱۳۹۷ هم مثل چند سال اخیر، ۹۱ درصد مردم ایران حتی یک بار به سالن سینما نرفتند، همین تم نامربوط فیلم‌ها به زندگی اجتماعی عموم مردم و دغدغه‌ها و مسائل‌شان بود. در کنار سینمای داستانی، سینمای مستند ایران هم در مورد اصلی‌ترین

فیلم‌های کم‌دی نسبت به ژانرهای دیگر، تا حدود زیادی تعداد بالاتر این فیلم‌ها و توجه ویژه‌ای بود که سیاستگذاران فرهنگی و سالان دارها و خود اهالی سینما به این ژانر داشتند، نه صرفاً علاقه مخاطبان. از لحاظ محتوایی، سینمای داستانی ایران در سال ۱۳۹۷ به هیچ‌وجه ارتباط وثیقی با مسائل جاری در جامعه نداشت و این در حالی بود که عمده فیلم‌ها، حتی آنهایی که در ژانرهایی مثل کم‌دی و درام و... قرار داشتند، هم‌زمان «اجتماعی» را هم به‌عنوان‌شان اضافه کرده بودند. شاید دلیل اینکه در سال ۱۳۹۷ هم مثل چند سال اخیر، ۹۱ درصد مردم ایران حتی یک بار به سالن سینما نرفتند، همین تم نامربوط فیلم‌ها به زندگی اجتماعی عموم مردم و دغدغه‌ها و مسائل‌شان بود. در کنار سینمای داستانی، سینمای مستند ایران هم در مورد اصلی‌ترین

کم‌دی در صدر پرفروش‌ها

امسال در سید فیلم‌های به اکران درآمده در ایران، کم‌دی هاسدر فهرست پرفروش‌ها را به خودش ان اختصاص دادند و این در حالی است که معبود آثار به‌نمایش درآمده از ژانرهای دیگر که فاکتورهای سرگرمی‌سازی هم در آنها مورد توجه قرار گرفته بود، فروش نسبتاً مناسبی داشتند. به عبارتی می‌شود گفت دلیل فروش بیشتر

روزنامه‌نگار

سال سینمایی در ایران تقریباً با جشنواره فیلم فجر شروع می‌شود و اواخر دی ماه سال بعد که تب و تاب دوره بعدی فستیوال بالا گرفت، به پایان خواهد رسید. اما آمارهای نهایی در آخر اسفندماه هر سال جمع‌بندی می‌شوند. می‌شود سال ۹۷ را با سال پیش از خودش مقایسه کرد و روی مقداری صعود یا افول در هر کدام از شاخص‌های جزئی آن بیش از حد حساس شد و اصطلاحاً مته به خشخاش گذاشت؛ اما بعد از بررسی این گونه مسائل طی چند سال، هر پژوهنده‌ای کم‌کم درخواهد یافت که این کار فایده چندانی ندارد و باید عمیق‌تر و کلی‌تر به موضوع پرداخته شود. تعداد مخاطبان سینمای ایران در پایان سال ۱۳۹۶ به یک چهارم عددی رسیده بود که آمارها در آخرین روزهای دهه ۶۰ نشان می‌دادند و در سال ۱۳۹۷ اعلام شد که تعداد مخاطبان سینمای ایران چهار میلیون نفر بیشتر شده‌اند؛ در حالی که نسبت «یک چهارم»، بین سال ۹۷ و پایان دهه ۶۰، همچنان مثل سال پیش از خودش برقرار است و عددی که گفته می‌شود به خریداران بلیت از گیشه‌ها اضافه شده، در حدی نبوده که نسبت‌های کلی را جابه‌جا کند. به عبارتی ۱۳۹۷ برای سینمای ایران سال خاصی نیست و نمی‌شود آن را چیزی فراتر از یک قوس صعود یا نزولی در نموداری دانست که صنعت فیلمسازی کشور در ۲۹ سال گذشته و به‌خصوص سال‌های پس از دهه ۸۰ طی کرده است. در سال ۱۳۹۷ سازمان سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام کرد که ۹۱ درصد از مردم ایران در تمام طول سال حتی یک‌بار هم به سالن سینما نرفته‌اند. در همین سال تورم مخاطبان تهرانی سینما نسبت به مخاطبان شهرستانی، رشدی که در سال‌های پس از ۱۳۷۶ تا به حال طی کرده بود را با همان شیب ادامه داد. اکران‌های سال ۹۷ به نوعی نتیجه‌ای بود که سینمای ایران از تولیدات سال ۹۶ می‌گرفت و جشنواره سی‌وششم فیلم فجر را می‌شود ویتترین فیلمسازی کشور در بازه ۱۱ ماهه‌ای دانست که پس از برگزاری اش سپری شد و به دوره بعدی جشنواره رسید. در ۱۳۹۷ تعداد فیلم‌های اکران شده در سینمای ایران که در فستیوال فجر حضور نداشتند، دو برابر شرکت کنندگان در جشنواره بود اما متوسط فروش فیلم‌های حاضر در جشنواره سه میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان و متوسط فروش فیلم‌های خارج از جشنواره دو میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان بود؛ آن هم در حالی که یک استثنای بسیار پرفروش به نام «هزارپا» نتوانسته بود میانگین فروش فیلم‌های خارج از جشنواره را تا حدود ۷۰۰ میلیون تومان بالاتر ببرد.